

Oziewicz Ignacy (1887 - 1966)

pułkownik piechoty Wojska Polskiego, dowódca Narodowych Sił Zbrojnych, odznaczony m. in. *Virtuti Militari*, spoczywa na Cmentarzu Witomińskim

Urodził się w ziemiańskim majątku Łyngmiany, ukończył elitarną szkołę junkrów w Wilnie. Po wybuchu rewolucji w Rosji podjął służbę w odradzającym się Wojsku Polskim. Podczas wojny 1919-21 dowodził frontowymi pułkami piechoty, wykazując się nieprzeciętnymi talentami i odwagą. W II RP ukończył kurs wyższych dowódców we Lwowie, kurs doskonalenia oficerów sztabowych oraz kurs dowódców pułków. Od 1935 r. był dowódcą 29. Dywizji Piechoty w Grodnie.

W 1939 r. dowodził na froncie, podczas walk ciężko ranny.

Internowany przez Litwinów, zbiegł z obozu i ukrywał się w Wilnie.

Poszukiwany przez NKWD, na podstawie sfałszowanej dokumentacji medycznej przedostał się do okupowanej Warszawy. Działał w strukturach Narodowej Organizacji Wojskowej - pionem zbrojnym Stronnictwa Narodowego, a w 1942 r. w wyniku połączenia kilku organizacji o zapleczu narodowym stanął na czele Narodowych Sił Zbrojnych. Była to ściśle wojskowa organizacja, kładąca wielki nacisk na szkolenie i propagowanie idei niepodległości, liczyła 80 000 żołnierzy, obejmowała całość okupowanych ziem polskich, wykraczając nawet poza przedwojenne granice. NSZ zbrojnie występowały przeciwko Niemcom jak i Związkowi Sowieckiemu, posiadały rozbudowane struktury wywiadu i kontrwywiadu, szkoliły kadry wojskowe i cywilne, wydawały prasę i książki.

Płk Oziewicz jako dowódca NSZ podkreślał w rozkazach wierność dla Naczelnego Wodza i rządu RP na Wychodźstwie. Był inicjatorem rozmów scaleniowych z AK, jednak na skutek prawie jednoczesnego aresztowania w 1943 r. dowódcy NSZ płk. Ignacego Oziewicza i dowódcy AK gen. Stefana Roweckiego oraz śmierci Naczelnego Wodza gen. Władysława Sikorskiego rozmowy zostały zawieszane. Po aresztowaniu płk Oziewicz - osadzony na Pawiaku, poddany brutalnym przesłuchaniom - wiedzy o NSZ nie ujawnił, a sztab NSZ w tym czasie wydawał fikcyjne rozkazy podpisywane jego pseudonimem.

Zesłany do Auschwitz w październiku 1943 roku, włączył się w działalność konspiracji wojskowej w obozie, był oparciem dla mniej doświadczonych więźniów. Z Auschwitz przewieziony do obozu koncentracyjnego Flossenburg, wyzwolenia przez armię amerykańską doczekał w kwietniu 1945 r. Przebywał na terenie okupowanych Niemiec, prowadząc działalność społeczną w polskich organizacjach. Następnie przeniósł się do Francji, gdzie były duże skupiska byłych żołnierzy NSZ. Był m.in. prezesem organizacji „Ogniwo” oraz członkiem Komisji Weryfikacyjnej w Londynie.

W 1958 roku, w wieku 71 lat, ciężko chory na gruźlicę, powrócił do Polski i zamieszkał z rodziną w Gdyni. Zmarł 10 stycznia 1966 roku, spoczywa w grobie rodzinnym na Cmentarzu Witomińskim. Odznaczony m.in. *Virtuti Militari*, czterokrotnie Krzyżem Walecznych, Krzyżem Oficerskim Polonia Restituta, Złotym Krzyżem Zasługi oraz orderami zagranicznymi.

Opracowała Justyna Skowronek na podstawie „Gdyńskie cmentarze” M. Sokołowska, W. Kwiatkowska; „Żołnierz niepodległości” L. Żebrowski, „Konspiracja Rządu RP na Pomorzu” B. Chrzanowski.

Opublikowano:

03.11.2009 00:00

Autor:

Lidia Rumel-Czarnowska

Źródło: <https://www.gdynia.pl/o-gdyni/gdyski-panteon,3576/oziewicz-ignacy-1887-1966,394031>